OPERATIVNA NAREDBA Redni broj Operativne naredbe: ON 4-FCL	*Broj protokola* *2-4-02-2-1057-1/13*

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tumačenje članka 14. stavak (3) točke d) i e) u vezi sa člankom 83. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 39/09)

Datum izdavanja: **01.05.2013.** **Mjesto izdavanja:** **Banja Luka**

Obrazloženje za izdatu Operativnu naredbu

1. Odredbe članka 14. stavak (3) točka d) i e) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon) glase:

   "BHDCA će, radi olakšanja i ubrzanja regulatornog procesa i s ciljem osiguranja europske standardizacije, kao referencu, u svoje propise uvrstiti sljedeće propise:

   d) zajedničke propise za zrakoplovstvo (JAR), osim ako su obuhvaćeni ECAA multilateralnim sporazumom,
   e) propise Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: ICAO) ".

2. Odredba članka 83. stavak (1) Zakona glasi:

   "BHDCA može stranu dozvolu učiniti važećom da bi imalac dozvole vršio ovlaštenja na zrakoplovu registriranom u BiH, ako je ta strana dozvola izdana pod uvjetima koji nisu manje zahtjevni od onih koji se primjenjuju na BHDCA dozvole. Validacija će biti potvrđena Potvrdom o validaciji. Potvrda o validaciji vrijediće samo zajedno sa stranom dozvolom na kojoj je zasnovana i samo onoliko dugo koliko bude vrijedila ta strana dozvola, odnosno ovlaštenje upisano u dozvolu."

Pravilnikom o uvjetima i načinju sticanja, izdavanja, obnavljanja i produžavanja dozvola i ovlaštenja zrakoplovnom osoblju-pilotima aviona* ("Službeni glasnik BiH", broj: 51/04 od 16.11.2004), Pravilnikom o uvjetima i načinu sticanja, izdavanja, obnavljanja i produžavanja dozvola, ovlaštenja i autorizacija zrakoplovnom osoblju-pilotima helikoptera* ("Službeni glasnik BiH", broj: 95/08 od 01.12.2008) i Pravilnikom o uvjetima i načinu utvrđivanja zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja i uvjetima koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova i ovlašteni liječnik za obavljanje liječničkih pregleda zrakoplovnog osoblja ("Službeni glasnik BiH", broj: 56/10 od 12.07.2010), BHDCA je izvršila transpoziciju i punu primjenu odredbi zajedničkih zrakoplovnih zahtjeva propisanih za pilote aviona (JAR-FCL 1), pilote helikoptera (JAR-FCL 2) i utvrđivanje liječničke sposobnosti letačkom osoblju (JAR-FCL 3).

Izvršenom analizom odredbi članka 14. stavak (3) točka d) i e) u vezi sa člankom 83. stavak (1) Zakona i zahtjeva iz gore navedenih pravilnika po pitanju provođenja postupka validacije letačke dozvole, izdate od strane zrakoplovne uprave zemlje punopravne članice JAA, a na osnovu nalaza EASA Tima za standardiziranje u oblasti licenci letačkog osoblja (nalaz BA#14853), BHDCA daje sljedeće tumačenje odredbe članka 14. stavak (3) točke d) i e), u vezi sa člankom 83. stavak (1) Zakona:

1) Prihvatanje JAA dozvola i prava letenja na zrakoplovu koji je registriran u BiH, kako je definirano zahtjevom JAR-FCL 1.015/2.015 (a), BHDCA u cjelosti prihvata dozvolu letačkog osoblja izdanu od strane države punopravne članice JAA (prema zahtjevima JAR-FCL 1, osnosno JAR-FCL 2, navedenim u listi uzajamnog prihvatanja dozvola, objavljenoj na internet stranici EASA-e: http://www.easa.europa.eu/approvals-and-standardisation/mutual-recognition.php) za letenje na zrakoplovu registriranom u Bosni i Hercegovini, bez dodatnih formalnih zahtjeva u pogledu statusa dozvole i ovlaštenja.

   Pravilnom primjenom članka 14. stavak (1) točka d) Zakona, isključuju se primjena članka 83. stavak 1. Zakona.

2) Za svo ostalo letačko osoblje koje posjeduje letačku dozvolu izdanu suglasno ICAO Aneksu 1, BHDCA će u cjelosti primijeniti odredbu o validaciji strane letačke dozvole, suglasno zahtjevima i procedurama definiranim u JAR-FCL 1.015/2.015 (b), izdajući im Potvrdu o validaciji strane dozvole suglasno zahtjevu iz članka 14. stavak (1) točka e) u vezi sa člankom 83. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine.

Na osnovu gore navedenog a suglasno zahtjevima JAR-FCL 1.065/2.065 (e), punom primjenom navedenih zahtjeva za licenciranje letačkog osoblja, BHDCA nije u mogućnosti izdati BHDCA JAR dozvolu licu koje posjeduje JAR dozvolu izdanu od strane države punopravne članice JAA.

Razlog izdavanja Operativne naredbe

Na osnovu nalaza EASA, broj: BA#14853, konstatovano je odstupanje od pune primjene zahtjeva JAR-FCL u oblasti letačkih licenci u domenu zahtjeva JAR-FCL 1.015 /2.015 (a) koji definira postupak prihvatanja izdanih dozvola, ovlaštenja, posebnih ovlaštenja, odobrenja ili potvrda izdanih od strane zrakoplovnih vlasti države članice JAA, sukladno uvjetima JAR-FCL i pratećim procedurama, bez formalnosti od strane drugih država članica JAA.

Kako je Bosna i Hercegovina u potpunosti primijenila date zahtjeve JAR-FCL, navedenim tumačenjem članka 14. stavak (3) točke d) i e) u vezi sa člankom 83. stavak (1) Zakona osigurava poštivanje zahtjeva, kao i otklanjanje i zatvaranje predmetnog nalaza.

Potpis generalnog ravnatelja: _____

BOSNA I HERCEGOVINA MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA DIREKCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO